

Sirotčí důchod

Nezaopatřené dítě má nárok na sirotčí důchod po zemřelém rodiči (osvojiteli) nebo po osobě, která rozhodnutím soudu o svěření dítěte do péče jiné osoby, převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů, pokud pobíral/a starobní nebo invalidní důchod nebo ke dni smrti splnil/a podmínku získání potřebné doby pojištění pro nárok na uvedené důchody, popř. zemřel/a následkem pracovního úrazu.

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní a starobní důchod je uvedena v samostatných informacích.

Pro nárok na sirotčí důchod je podmínka získání potřebné doby pojištění splněna i tehdy, pokud zemřelá osoba získala alespoň polovinu potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo v případě pojištěnců starších 28 let alespoň jeden rok doby pojištění bez tzv. náhradních dob pojištění v období posledních deseti roků před datem úmrtí a u osoby starší 38 let dva roky doby pojištění bez tzv. náhradních dob pojištění v posledních dvaceti letech před datem úmrtí. V posledních dvou uvedených případech lze hodnotit pouze dobu výkonu výdělečné činnosti, kdy z příjmu za její výkon je odváděno pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Osířelé nezaopatřené dítě má za splnění výše uvedených podmínek nárok na sirotčí důchod po každém z rodičů (osvojitelů) nebo osobě, které bylo soudem svěřeno dítě do péče.

Nárok na sirotčí důchod nevzniká po pěstounovi nebo jeho manželovi.

Nárok na sirotčí důchod zaniká osvojením nebo svěřením dítěte do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí soudu o svěření dítěte do péče jiné osoby. Pokud oboustranně osířelé dítě osvojí (příp. převezme do péče na základě rozhodnutí soudu) jen jedna osoba, zaniká nárok na sirotčí důchod pouze po této jedné osobě, která byla nahrazena.

Řízení o přiznání sirotčího důchodu se zahajuje **na základě podané žádosti. Žádost o sirotčí důchod je nutné uplatnit u orgánu sociálního zabezpečení, který důchod zemřelého/zemřelé vyplácel nebo je příslušný k jeho přiznání, pokud důchod nebyl vyplácen.** Za nezletilé nezaopatřené dítě podává žádost jeho zákonný zástupce (případně opatrovník). Zletilé nezaopatřené dítě podává žádost osobně.

Žádost o sirotčí důchod lze OSZ MO podat **prostřednictvím Podacího portálu (e-portálu) MO ČR** přístupného na webové stránce www.eportal.mo.gov.cz, případně je možné využít formulář žádosti o sirotčí důchod, který je k dispozici jak na tomto portálu, tak v sekci „Žádosti“ na webových stránkách OSZ MO na adrese www.osz.mo.gov.cz, a následně jej řádně vyplněný a podepsaný doručit OSZ MO **osobně, prostřednictvím České pošty, datovou schránkou fyzické osoby nebo e-mailem s elektronickým podpisem** (případně bez elektronického podpisu, pokud je podání do 5 dnů potvrzeno nebo doplněno některým z výše uvedených způsobů). Žádost je také možné vyplnit v úředních hodinách přímo na OSZ MO.

V případě svěření dítěte do péče nahrazující péči rodičů je k žádosti o sirotčí důchod nutné doložit související rozsudek soudu.

U nezaopatřeného dítěte po patnáctém roce věku je k žádosti o sirotčí důchod nutné doložit potvrzení o studiu.

Dále je k žádosti o sirotčí důchod vhodné doložit:

- úmrtní list zemřelého,
- rodný list dítěte.

Za nezaopatřené dítě se považuje dítě do skončení povinné školní docházky, a poté, nejdéle však do 26. roku věku, jestliže:

- se soustavně připravuje na budoucí povolání, – se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání pro nemoc nebo úraz,
- z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopno vykonávat výdělečnou činnost.

Dnem dosažení zletilosti nezaopatřeného osiřelého dítěte se **zvláštním příjemcem jeho sirotčího důchodu stává občan, kterému byl sirotčí důchod vyplácen do dne nabytí svéprávnosti dítěte. Zletilé nezaopatřené osiřelé dítě se může stát příjemcem svého sirotčího důchodu, pokud požádá OSZ MO, aby byl sirotčí důchod vyplácen přímo jemu** (převodem na jeho bankovní účet nebo jemu adresovanou poštovní poukázkou).

Pokud bude zletilé nezaopatřené osiřelé dítě požadovat, aby ho zvláštní příjemce (kromě přijímání sirotčího důchodu) v jednání s OSZ MO rovněž zastupoval, je potřeba, aby zvláštnímu příjemci byla udělena plná moc k zastupování v uvedené věci.

Za nezaopatřené dítě se nepovažuje dítě, které je poživitelem důchodu pro invaliditu třetího stupně.

Sirotčí důchod je vyplácen na běžný kalendářní měsíc, tj. od 1. do posledního dne v měsíci.
Výplatní termín důchodu je do 11. dne v kalendářním měsíci.

Příjemce důchodu je **povinen hlásit** plátcí důchodu (OSZ MO) **do 8 dnů veškeré rozhodné skutečnosti**, které mají vliv na jeho výši a výplatu, např. změna adresy, změna čísla účtu, přerušení nebo ukončení studia.